

Projectomschrijving

Millingerwaard

Veiligheid en Natuur

Introductie van het project betreffende herinrichting en uitvoering

Definitief

Initiatiefnemer:
Combinatie Boskalis Van de Wetering

Grontmij Nederland B.V.
Zwolle, 1 december 2012

Verantwoording

Titel : Projectomschrijving Millingerwaard
Veiligheid en Natuur

Subtitel : Introductie van het project betreffende herinrichting en uitvoering

Projectnummer : 317369

Referentienummer : GM-0083675

Revisie : D2

Datum : 1 december 2012

Auteur(s) : A. van Straten

E-mail adres : bert.vanstraten@grontmij.nl

Gecontroleerd door : D. Goedhart

Paraaf gecontroleerd :

i.o.

Goedgekeurd door : J. Reijerink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Noordzeelaan 50
8017 JW Zwolle
Postbus 1364
8001 BJ Zwolle
T +31 38 499 16 00
F +31 38 422 76 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Introductie van het project.....	4
1.1	Aanleiding en kader	4
1.2	De veranderingen in het gebied.....	4
1.3	Doelstellingen	6
1.4	Planning	7
1.5	Milieueffectrapport	7
1.6	Bevoegde gezag	8
1.7	Opdrachtgever	8
1.8	Aanbesteding uitvoeringswerkzaamheden	8
1.9	Procedure.....	8
1.10	Overzicht documenten	8

1 Introductie van het project

1.1 Aanleiding en kader

Aanleiding

Om het land te beschermen tegen overstromingen, maar tegelijkertijd te investeren in de ontwikkeling van nieuwe en bestaande natuurgebieden worden langs de Nederlandse rivieren veel projecten uitgevoerd in de komende jaren. De Programma-directie Ruimte voor de Rivier (onderdeel van RWS) heeft 22 Ruimte voor de Rivier projecten (RvR-projecten) in ontwikkeling/aanleg waar de Millingerwaard er één van is. Door het natuurlijke karakter en de ligging in de bovenloop van de Waal is de Millingerwaard bij uitstek geschikt voor de combinatie van rivierversuiming (veiligheid) en natuurontwikkeling.

Kader

Het besluit om de Millingerwaard her in te richten ten behoeve van rivierversuiming en natuurontwikkeling is reeds genomen in twee lopende programma's van de Nederlandse overheid: Nadere Uitwerking Rivierengebied (een uitwerking van de vierde nota ruimtelijke ordening extra, 1991) en Ruimte voor de Rivier. De gewenste ontwikkeling van de Millingerwaard is vooruitlopend op het besluit al beschreven in het Landinrichtingsplan voor de Ooijpolder. Onderdeel daarvan vormde het Inrichtingsplan voor de Millingerwaard.

Met deze plannen is vooral vastgelegd dat de Millingerwaard wordt heringericht, en aan welke doelen het gebied moet voldoen.

1.2 De veranderingen in het gebied

Hoe het gebied er in de toekomst uit komt te zien en welke milieueffecten hiermee gepaard gaan, wordt beschreven in een set van documenten. Deze set omvat:

- het ontwerpplan;
- het milieueffectrapport;
- se vergunningaanvragen, inclusief het projectplan Waterwet;
- onderbouwend onderzoek en kaartmateriaal.

Figuur 1.1 geeft de ligging weer van het plangebied Millingerwaard en de belangrijkste toponiemen. In de ondergrond is de bestaande situatie weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied en belangrijkste toponiemen

In figuur 1.2 is de voorgenomen inrichting weergegeven.

Ten opzichte van de bestaande situatie is te zien dat de nu verspreid aanwezige plassen in de beoogde situatie zijn veranderd in een geulenstelsel. Dit geulenstelsel zorgt voor de gewenste waterstanddaling in de Waal aan de bovenstroomse zijde van het plangebied. Ook zorgt de herinrichting voor meer kansen voor natuurontwikkeling door het beter benutten en optimaliseren van kwelsituaties. Ook worden recreatieve gebruiksmogelijkheden verbeterd, met name door beperkte veranderingen in de ontsluiting. In de nieuwe situatie is het bedrijf De Beijer niet meer aanwezig in deze uiterwaard.

In de nieuwe situatie zijn buiten het aan te leggen geulensysteem nog een aantal werken gerealiseerd.

- Ontsluiting Klaverland via C.R.Waiboerweg/verlenging C.R.Waiboerweg. De Theetuin en Klaverland zijn door de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg bereikbaar voor alle verkeer. De ontsluitingsweg is gelegen langs de Waal en sluit aan op de C.R. Waiboerweg. Het nieuwe weggedeelte heeft betrekking op het tracé tussen het einde van de bestaande asfaltverharding op de Waiboerweg tot aan Klaverland.
- Regelwerk Oude Waal. Om de waterstand in de Oude Waal na een hoogwatersituatie onder vrij verval te kunnen verlagen dient een voorziening te worden gerealiseerd. Het regelwerk dient om het water af te voeren vanuit de Oude Waal naar het geulensysteem.
- Doorstroomvoorziening in middendoorontsluiting. Doel van de doorstroomvoorziening is om het oppervlaktewater en de waterfauna in de hoofdgeul ten westen van de middendoorontsluiting) en stroombaangeul (ten oosten van deze ontsluiting) met elkaar te verbinden om de geul- en kweldynamiek en de migratie van fauna in het systeem mogelijk te maken.
- Middendoorontsluiting. De bestaande Middenontsluiting blijft qua hoogteligging en aanwezige verharding behouden. Deze weg verbindt de Duffeltdijk met de Theetuin en Klaverland. De aanwezige verharding moet plaatselijk iets worden aangevuld.
- Drempel in hoofdgeul bij uitstroom in de Kaliwaal. In de toegangsweg naar De Beijer zal een drempel worden gerealiseerd. Door deze drempel zullen het middengebied en geulenpatroon niet geheel meebewegen met de Waal. Bij lage rivierstanden zal het waterpeil in de Millingerwaard vertraagd uitzakken door de drainerende werking van de rivier. Bij hoogwater kunnen het middengebied en het geulenpatroon gewoon mee fluctueren.
- Hoogwatervluchtplaats (HVP) bij de Waiboerhoeve. In het noordoosten van het gebied wordt tegen de Millingsedam aan een hoogwatervluchtplaats ingericht. De hoogwatervluchtplaats zal circa 4 m worden opgehoogd. De bestaande notenbomen aan de rand van de hoogwatervluchtplaats worden behouden.
- Kade langs Oude Waal aanpassen/verbeteren. In de huidige situatie stroomt regelmatig rivierwater De Oude Waal in. De Oude Waal dient geïsoleerd te worden, zodat inundaties bij minder extreme hoogwatersituaties niet meer voorkomen. Doel van de kade is het zoveel mogelijk handhaven van de laagdynamische situatie van de Oude Waal en daarmee bevorderen van de ontwikkeling van waterplantvegetaties en moerassige oevers. Om dit mogelijk te maken is de kade langs de Oude Waal opgehoogd. De bestaande kade wordt in de nieuw te realiseren kade geïntegreerd, zodat de bestaande beplanting en natuurwaarden op en bij de kade zoveel mogelijk kunnen worden gespaard, dit met name aan de zijde van het water Oude Waal.
- Struinpaden. Wijziging van het tracé van het avontuurlijk pad. Het avontuurlijk pad verbindt de parkeerplaats Lange Paal met de Theetuin. Het nieuwe tracé loopt volledig om de vingers heen, terwijl het oude tracé de stroombaangeul doorsneedt.
- Diverse halfverhardingen en kleine werkzaamheden.

Figuur 1.2 Het Definitief Ontwerp (DO) voor het Inrichtingsplan Millingerwaard

Om het plan te realiseren, wordt in het oostelijk deel van het plangebied een tijdelijke zandwinning ingericht. Voor de verwerking van het zand wordt nabij de dijk ter hoogte van het industrieterrein van Millingen een klasseerinstallatie neergezet (hoogwatervrij). Het gewonnen industriezand wordt veredeld en per schip afgevoerd. Voor de verladung van het zand wordt aan de oever van de Waal een verladingslocatie ingericht (twee kribvakken: een verladingsvak en een wachtvak).

De bij het graven van de geulen beschikbaar komende grond en waterbodembodem wordt weer hergebruikt om de zandwinning op te vullen. Deze zandwinning wordt aan het eind van de werkzaamheden weer op het maaiveldniveau opgeleverd.

1.3 Doelstellingen

Bij uitvoering van het plan zijn voor de Millingerwaard de volgende vier doelstellingen gerealiseerd:

- verlaging van maatgevend hoogwater op de Waal ter plaatse van de rivierkilometer 867 en 868 van 9 cm. Deze integrale taakstelling valt uiteen in een taakstelling van 6 cm onder het Nurg programma en 3 cm vanuit de PKB maatregel. Inmiddels zijn nieuwe rekenmodellen in gebruik genomen die gebruik maken van een gedetailleerdere model-schematisatie. Het effect van de oorspronkelijke taakstelling van 9 cm wordt in deze nieuwe rekenmodellen behaald bij een werktaakstelling van 6 cm;
- het leveren van een bijdrage aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit door het vormgeven van de stroombaangeul voor de waterafvoer, de ontwikkeling van nieuwe geulgebonden natte natuur, het versterken van landschappelijke eenheden en patronen en in mindere mate door het inpassen van bedrijvigheid (uitplaatsen van De Beijer en het behouden van de Theetuin) en bewoning (bestaande bewoning Waiboer-hoeve), versterken van de recreatieve en cultuurhistorische betekenis;
- het project moet het natuurontwikkelingsproces in de Millingerwaard een nieuwe impuls geven, zowel de biodiversiteit als de recreatieve mogelijkheden in het gebied moeten worden versterkt;

- realisatie van de KRW-doelstellingen per 2015;
- tijdens de aanbestedingsprocedure voor de uitvoering van het project is daaraan de volgende doelstelling toegevoegd: Het winnen van oppervlaktedelfstoffen (zand, grind en keramische klei) met een omvang die maximaal de hoeveelheid te ontgraven grond en waterbodembodem omvat voor het bereiken van bovenstaande doelen. Hierdoor kan het project met een optimale grondbalans worden uitgevoerd tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

1.4 Planning

De tijdelijke zandwinning zal een aanvang nemen in de tweede helft van 2013 en doorgaan tot ca. 2019. In die periode wordt circa 2,8 mln m³ industriezand gewonnen en afgevoerd.

In de periode 2013 – 2015 wordt ook de, extra, mijlpaal KRW-lichaam gerealiseerd (vóór 1 oktober 2015). Dit werk concentreert zich op het al vroegtijdig inrichten van de zogenoemde 'blauwe vingers'. Met deze vroegtijdige inrichting en bereiken van de KRW-mijlpaal wordt beoogd dit onderdeel van het plangebied relatief snel gereed te hebben, waarbij daarna op die locaties geen werkzaamheden meer worden uitgevoerd. Hierdoor kan de natuurontwikkeling (zie derde doelstelling) eerder op gang kan komen.

Na 15 april 2015 wordt gestart met het grondverzet ter plaatse van het terrein van De Beijer aansluitend aan de bestaande zandwinplas. Vrijkomend materiaal zal tijdelijk in de bestaande zandwinplas worden gebracht. Tegelijkertijd worden ook de minimaal noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd om de vereiste waterstanddaling bij maatgevend hoogwater te realiseren per 1 december 2015. Ook het hierbij vrijkomende materiaal zal een tijdelijke bestemming vinden in de huidige zandwinplas. Grond die vrijkomt bij de werkzaamheden (voornamelijk in de hoofdgeul) zal ook worden aangewend om de kade van de Oude Waal te versterken.

Op 1 oktober 2018 is het volledige geulenpatroon, behoudens de zandwinning, gerealiseerd. Het nog uit te voeren grondwerk, voor zover nog niet eerder gedaan zoals hierboven omschreven, wordt in 2018 uitgevoerd.

In het jaar 2020, of zoveel eerder als nodig of kan, vindt de finale aanvulling van de omputlocatie plaats met materiaal uit de zandwinplas en wordt het project opgeleverd conform het eindinrichtingsplan (zie figuur 1.2).

Met bovenstaande planning worden de volgende mijlpalen gehaald:

- realisatie ontsluiting Klaverland via C.R. Waiboerweg per 1 oktober 2013;
- realisatie van de kwelvingers (een KRW-waterlichaam, inclusief het realiseren van een tijdelijk object watergang voor afvoer water uit kwelvingers) per 1 oktober 2015. Uitgezonderd hiervan zijn delen van de omputlocatie);
- realisatie van de verlaging van het maatgevend hoogwater (MHW) per 15 oktober 2015;
- realisatie van de overige herinrichtingen Millingerwaard (met uitzondering van de delfstoffenwinning) per 1 oktober 2018;
- oplevering gehele werk per 31 december 2020.

In het project zijn nog enkele restricties opgenomen die er voor moeten zorgen dat lopende rechten niet worden geschaad:

- Kleiwinning Bowegro, het vergunde oppervlak kan pas worden betreden op 14-10-2014;
- Kleiwinning Delgromij, het vergunde oppervlak kan pas worden betreden op 31-12-2013, gebruik weg met meldingsplicht;
- Zandwinning huidige zandwinplas, 6235/159-1214 II d.d. 26-05-1971 (onderdeel Wabovergunning);
- Bedrijfsterrein De Beijer, dit wordt door Opdrachtgever op 15 april 2015 opgeleverd en ter beschikking gesteld aan de aannemcombinatie (vrij van opstallen, verhardingen e.d.).

1.5 Milieueffectrapport

Een m.e.r.-procedure wordt bij projecten (met mogelijk ingrijpende gevolgen voor het milieu) doorlopen om de milieueffecten een volwaardige plek te geven in de besluitvorming. Dit is geregeld in de Wet milieubeheer. Gelet op het ingrijpende karakter van de ingrepen in het gebied en voor de milieukundige onderbouwing van de diverse plannen en vergunningen heeft de initiatiefnemer een milieueffectrapport opgesteld.

1.6 Bevoegde gezag

Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland is het coördinerend bevoegd gezag voor de genoemde procedures. De gemeente Millingen aan de Rijn en de Gemeente Ubbergen zijn adviserend richting het coördinerend bevoegd gezag Provincie Gelderland.

Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor de voorgenomen uitplaatsing van bedrijf De Beijer in het kader van het provinciale inpassingsplan (een ruimtelijk ordeningsprocedure). Ook is dit college bevoegd gezag voor de voorgenomen ontgronding (Ontgrondingvergunning voor oppervlaktedelfstofwinning) en voor de omgevingsvergunning (afwijking bestemmingsplan, bouwen, milieu, kappen bomen, aanlegwerkzaamheden, Natuurbeschermingswetvergunning (deel i.v.m. recreatie en natuurontwikkeling)). Rijkswaterstaat is het bevoegd gezag voor de vergunning in het kader van de Waterwet (Projectplan Waterwet) en het ministerie van EZ is het bevoegd gezag voor de realisatie van NURG-doelen, KRW en voor de Natuurbeschermingswet vergunning (deel i.v.m. rivierverruiming).

1.7 Opdrachtgever

Dienst Landelijk Gebied is, namens de ministeries van Infrastructuur en Milieu (I&M)¹ en Economische Zaken (EZ), verantwoordelijk voor de projectleiding van de planstudie Millingerwaard en van de uitvoeringsfase. DLG treedt daarbij via volledig mandaat op als opdrachtgever voor de combinatie Boskalis Van de Wetering. Opdrachtgevers voor DLG zijn Rijkswaterstaat (planstudie PKB-maatregel²) en het ministerie van EZ (realisatie NURG-doelen³ en KRW⁴).

1.8 Aanbesteding uitvoeringswerkzaamheden

De aanbestedingsprocedure heeft in 2011 plaatsgevonden. De Combinatie Boskalis/van de Wetering met als samenwerkende partner K3Delta BV hebben ingeschreven met als oogmerk; het maken van het totaal werk in combinatie met het winnen van hoogwaardige bouwgrondstoffen zand & grind en keramische klei. Het werk is op 17 november 2011 aan deze Combinatie gegund.

1.9 Procedure

De hierboven genoemde set van documenten ligt gedurende een periode van 6 weken ter inzage. In die periode kunnen zienswijzen worden ingediend bij het coördinerend bevoegd gezag (Provincie Gelderland). De ingediende zienswijzen worden door het bevoegde gezag beoordeeld en kunnen al dan niet aanleiding geven tot wijziging of aanvulling van het plan. Het gewijzigde plan wordt vervolgens door het bevoegd gezag vastgesteld. Daarna is er opnieuw een ter inzage periode waarin in beroep kan worden gegaan tegen het genomen besluit. De beroepen worden door de Raad van State beoordeeld.

1.10 Overzicht documenten

De gecoördineerde vergunningaanvraag voor de realisatie van het project omvat een heleboel documenten. Onderstaand is een overzicht opgenomen van de mappen en de daarin opgenomen documenten.

¹ Ten tijde van de Integrale planstudie / MER Millingerwaard was nog sprake van de ministeries Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Verkeer en Waterstaat (V&W). Sindsdien is het aantal ministeries door het Rijk teruggebracht. De ministeries van LNV en V&W zijn vervallen. Deze voormalige ministeries maken op dit moment onderdeel uit van de nieuwe ministeries Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu (I&M).

² PKB staat voor Planologische Kernbeslissing. Dit water plannen van de rijksoverheid voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Een PKB van het rijk was Ruimte voor de Rivier met als doelen het tegengaan van overstromingen van de grote rivieren in Nederland en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het riviereengebied. De uiterwaardvergraving van de Millingerwaard is één van de maatregelen uit de PKB Ruimte voor de Rivier.

³ Doel van het NURG-programma was het realiseren van de ecologische hoofdstructuur (EHS) in het riviereengebied. In het kader van dit programma heeft DLG eind jaren '90 een plan opgesteld ten behoeve van de natuurontwikkeling en aanleg van een geul in de Millingerwaard. NURG is een uitwerking van de vierde nota r.o. extra, 1991.

⁴ KRW staat voor Kaderrichtlijn Water. Dit is een Europese richtlijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de watersystemen in Europa. Ook voor het project Millingerwaard zijn in de |KRW doelstelling en maatregelen benoemd.

Brief K3Delta

1. Brief ter begeleiding van de aanvraag, inclusief leeswijzer

MAP1 - Projectbeschrijving/MER

1. Introductie van het project (projectbeschrijving)
2. Overzichtstekening (K3Delta BV, zie bijgevoegd concept)
3. Introductie van het MER (leeswijzer en vergunningaanvragen met verwijzing naar MAP2)
4. MER2010
5. Aanvulling MER / Uitvoeringsparagraaf

MAP2 – Vergunningaanvragen

1. Leeswijzer
2. Projectplan Waterwet - Rijkswaterstaat
 - a. projectplan
 - b. bijlagenoverzicht
3. Aanvraag Waterwetvergunning – Rijkswaterstaat & Advies Waterschap Rivierenland
 - a. aanvraag
 - b. bijlagen??
4. Aanvraag Natuurbeschermingswet – Ministerie EZ
 - a. aanvraag
 - b. ecologisch werkplan
5. Aanvraag Natuurbeschermingswet – Provincie Gelderland
 - a. aanvraag
 - b. ecologisch werkplan
6. Aanvraag Ontgrondingsvergunning – Provincie Gelderland
 - a. aanvraag
 - b. bijlagenoverzicht
7. Aanvraag conform Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) – Provincie Gelderland & Advies van Gemeente Millingen a/d Rijn en Gemeente Ubbergen
 - a. inleiding omgevingsvergunning
 - b. aanvraag
 - c. tekeningen installaties
 - d. constructieve gegevens installaties
 - e. ruimtelijke onderbouw
 - f. milieubewust ondernemen
 - g. bijlagenoverzicht
8. Verzoek om Ontheffing conform Flora- en Faunawet – Ministerie EZ Dienst Regelingen & Advies DLG
 - a. aanvraag
 - b. ecologisch werkplan
9. Verzoek om goedkeuring Bodemkwaliteitskaart - Rijkswaterstaat
 - a. brief
10. Verzoek om goedkeuring BBK bij omluchting - Rijkswaterstaat
 - a. brief

Bijlagenbundel I – Ontwerpnota

- I Ontwerpnota Millingerwaard
 - a. Ontwerpnota
 - b. Bijlagen 1-5 en 7-8
 - c. Bijlage 6 (Geotechnisch rapport + bijlagen)

Bijlagenbundel II - Technische tekeningen

II Tekeningen

Bijlagenbundel III - Onderzoek

- III.1 Rivierkundige Rapportage
- III.2 Natuur en Passende Beoordeling
- III.3 Beheer- en Onderhoudsplan
- III.4 Geohydrologie
- III.5 Archeologie
- III.6 Bodem
 - a. Vooronderzoek
 - b. Waterbodemkwaliteitskaart
- III.7 Externe veiligheid
- III.8 Lucht
- III.9 Geluid (in bewerking)